

Brottslighet och upplevd otrygghet i Storfors kommun

Strategisk lägesbild och åtgärdsplan
för januari 2025 – juni 2026

**STORFORS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	4
1.1 Inledning	4
1.1.1 Ett nytt lagkrav.....	4
1.1.2 Varför en lägesbild om brottslighet och otrygghet?	4
1.1.3 Hur har vi gått till väga?.....	5
2. Om Storfors kommun	6
2.1 Storfors.....	6
2.1.1 Geografiskt område	6
2.1.2 Invånare.....	6
2.2 Evenemang.....	7
2.2.1 Nationaldagsfirande	7
2.2.2 Storfors marknad.....	7
2.3 Kommunens organisation	7
2.3.1 Kommunens politiska organisation och förvaltningar	7
2.4 Brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete.....	8
2.4.1 Strategiskt råd.....	8
2.3.1 Effektiv samordning för trygghet [EST]	8
2.3.2 Samverkan med Polismyndigheten	8
2.3.3 Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid [SSPF]	8
2.3.4 Samverkan med civilsamhället	9
2.3.5 Motorburen ungdom	9
3. Kartläggning	10
3.1 Socioekonomiska faktorer	10
3.1.1 Barnfattigdom.....	10
3.1.2 Trångboddhet.....	10
3.1.3 Skolan	10
3.2 Rapporterad otrygghet	12
3.2.1 Otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet.....	12

3.2.2 Konsekvenser av upplevd känsla av otrygghet och oro för brott.....	13
3.3 Brottstyper	14
3.3.1 Totalt anmälda brott i Storfors kommun	14
3.3.2 Våld i nära relationer	15
3.3.3 Trafikbrott.....	17
4. Åtgärdsplan.....	18
4.1 Brottsförebyggande och trygghetsfrämjande insatser	18
4.1.1 Fortsatt arbete med motorburen ungdom.....	18
4.1.2 Ökad information	18
4.1.3 EST & SSPF	18
Referenslista	19

1. Bakgrund

Ett nytt lagkrav har gjort att kommuner har en ökad skyldighet att arbeta brottsförebyggande. Detta medför att skapa en strategisk lägesbild över all otrygghet och brottslighet inom ramen för kommunens geografiska område. Den strategiska lägesbilden innehåller en kartläggning av brottslighet och otrygghet, orsaksanalyser och åtgärdsplaner.

1.1 Inledning

1.1.1 Ett nytt lagkrav

Enligt den nya lagen om kommuners brottsförebyggande ansvar (SFS 2023:196) har kommuner en skyldighet att arbeta brottsförebyggande. Lagen trädde i kraft 1 juli 2023 och innebär att kommuner är skyldiga arbeta brottsförebyggande. Konkret innebär lagen att kommunerna ska:

- Arbeta kunskapsbaserat genom att vartannat år ta fram en lägesbild över brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser, samt en åtgärdsplan som redovisar vilka brottsförebyggande åtgärder kommunen avser att vidta.
- Samordna det lokala brottsförebyggande arbetet, genom att ingå skriftliga överenskommelser om samverkan med relevanta aktörer och instifta ett strategiskt råd där kommunen och andra relevanta aktörer ingår.
- Etablera en samordningsfunktion som ska stödja och samordna det brottsförebyggande arbetet. Kommunstyrelsen eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar ska ansvara för att leda arbetet.

Den nya lagen har lett till att Storfors kommun har utökat personalen till två säkerhetssamordnare tillsammans med Filipstads kommun. Det nya lagkravet har även utgjort en möjlighet att sammanställa olika datakällor för att visa den breda bilden av brottsligheten i kommunen.

1.1.2 Varför en lägesbild om brottslighet och otrygghet?

Syftet med lägesbilden är att producera och tillgängliggöra en heltäckande strategisk lägesbild över upplevd otrygghet och den brottslighet som sker inom Storfors kommuns geografiska område. Arbetet med att ta fram en lägesbild består av två steg. Första steget är kartläggning där statistik kring anmälda brott, trygghet och annan information av betydelse ingår. Det andra steget innebär att den insamlade informationen prioriteras och analyseras. Utifrån lägesbilden ska kommunen ta ställning till behovet av åtgärder för att förebygga brott och formulera detta i en åtgärdsplan.

1.1.3 Hur har vi gått till väga?

För att producera en lägesbild och åtgärdsplan för brott och otrygghet har följande steg genomförts – kartläggning, orsaksanalys och insatser. Innan kartläggningen börjar beskrivs Storfors kommun i sin helhet, till exempel demografi, kommunens organisation och hur sociala faktorer såsom trångboddhet och barnfattigdom ser ut.

I delarna om kartläggning har olika brott, otrygghet och dess statistik redogjorts för. De typer av brott och otrygghet som valts ut har varit i linje med länsstyrelsens rekommendationer. De typer av brott som beskrivs i denna skrift är de som sticker ut från mängden i Storfors kommun, och som åtgärdsplanen kommer att riktas mot. Eftersom Storfors kommun är en liten kommun har all statistik om brott omvandlats från data om enstaka fall till brott per 100 000 invånare. Detta för att inte röja naturen av enstaka händelser och därigenom hålla de inblandade personerna så anonyma som möjligt. I kartläggningen har därför frågor såsom vilken typ av person som ofta blir utsatt för brott eller egenskaper hos gärningspersoner inte beskrivits. Att mäta statistiken per 100 000 invånare gör det också möjligt att jämföra Storfors kommun med övriga länet och riket trots geografiska storleksskillnader.

Efter kartläggningen genomfördes en orsaksanalys som är bryggan mellan kartläggning och åtgärdsplan. För att kunna implementera rätt insatser till rätt problembild behöver alla tänkbara orsaker till problembilden utforskas. Detta hjälper oss förstå varför vissa typer av brott eller otrygghet sker vid vissa tidpunkter eller platser. Tre olika problembilder som visat sig skiljas mest från statistik i övriga länet och riket valdes ut för orsaksanalysen. För att genomföra orsaksanalysen krävdes mer grundlig kartläggning jämfört med vad som redovisas i delarna om kartläggning. Eftersom de prioriterade problembilderna har fler anmälda händelser jämfört med andra så kan en mer grundlig kartläggning genomföras utan att röja naturen av enstaka involverade personer eller brott. I detta skede samlades därför mer information in om situationella perspektiv, de brottsutsatta och gärningspersonerna.

Vid genomförande av orsaksanalyserna analyserades orsakerna till de prioriterade problemområdena utifrån rutinaktivitetsteorin. Risk- och orsaksfaktorer hos gärningspersonen, egenskaper hos den brottsutsatta och situationella faktorer analyserades för att ta reda på varför problembilderna uppstår. Utifrån orsaksanalysernas resultat konstruerades en åtgärdsplan som syftar till att bryta mönstret och förebygga ytterligare brott och otrygghet.

2. Om Storfors kommun

I följande del presenteras Storfors kommun i sin helhet. Dels beskrivs befolkningsstatistik, det geografiska området, evenemang och kommunens organisation. Avslutningsvis beskrivs det nuvarande brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet och socioekonomiska faktorer i hos befolkningen i Storfors kommun.

2.1 Storfors

2.1.1 Geografiskt område

Storfors kommun är den tionde minsta kommunen i Sverige och är mest känt för internatskolan Lundsberg och turistattraktionen bergslagskanalen som rinner genom hela kommunen.

Storfors kommun har tre områden, Storfors, Lungsund och Bjurtjärn. Storfors kommun är belägen i Bergslagen i Värmlands län, cirka 7 mil väster om Örebro och cirka 7 mil öster om Karlstad. Cirka 7 mil bort, via väg 26 kan skidorten Fredriksberg med Säfsen Alpin nås.

Bild 1: Storfors kommun. Kartbild över Storfors områden.

2.1.2 Invånare

Under 2023 bodde det cirka 3800 personer i Storfors kommun. Under 2023 var den största åldersgruppen som bor i Storfors kommun 20–64 år. Däremot är detta den minsta åldersgruppen om resterande summeras till en. De yngsta är antingen för unga för skola, eller går i skolan. De två äldsta grupperna är oftast pensionärer. Detta innebär att Storfors kommuns befolkning till större del består av personer som på grund av ålder inte kan jobba.

Invånares ålder	Storfors	Riket
0–19 år	18,6 procent	22,9 procent
20–64 år	49,6 procent	56,5 procent
65–79 år	24,1 procent	14,8 procent
80+ år	7,7 procent	5,8 procent

Tabell 1: Källa: Kolada. Åldersfördelning i Storfors kommun under 2023

2.2 Evenemang

2.2.1 Nationaldagsfirande

Nationaldagsfirandet anordnas av Storfors kommun och pågår den 6 juni varje år. Familjefesten håller till på Ravinen i Storfors Centrum och beräknas locka cirka 500 besökare. Besökarna kan delta på olika aktiviteter såsom att hoppa i hoppborgar, få ansiktsmålningar och tillverka ballongdjur. Det finns en scen där församlingar och artister från kulturskolan kan uppträda. Dessutom kan bilar ställas ut. Utöver detta finns flera aktörer såsom räddningstjänst, representanter från näringslivet, kommunen och föreningar på plats. Alkoholförtäring är inte tillåtet under evenemanget.

2.2.2 Storfors marknad

Storfors marknad är en familjefest som anordnas varje höst och beräknas locka cirka 1000 besökare. Besökarna kan delta på lotterier, handla åka karuseller på tivoli och barnen kan delta i loppet minijoggen. Marknaden som placeras i Storfors Centrum drivs av Storfors fotbollsförening. Det är tillåtet att förtära alkohol på marknaden.

2.3 Kommunens organisation

2.3.1 Kommunens politiska organisation och förvaltningar

Storfors kommunfullmäktige har totalt 26 ledamöter och 17 ersättare som sammanträder sex gånger per år. Kommunen har inom sin organisation två nämnder, krislednings- och valnämnd utöver kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har två utskott, arbetsutskottet KSAU och individutskottet. Krisledningsnämnden utgörs av kommunstyrelsen. Kommunen har fem gemensamma nämnder med andra kommunen och kommunen är medlem i ett kommunalförbund. Kommunledningsgruppen består av kommunchef, economichef, verksamhetschef vård och omsorg, skolchef, HR-chef, samhällsbyggnadschef och kommunikationschef.

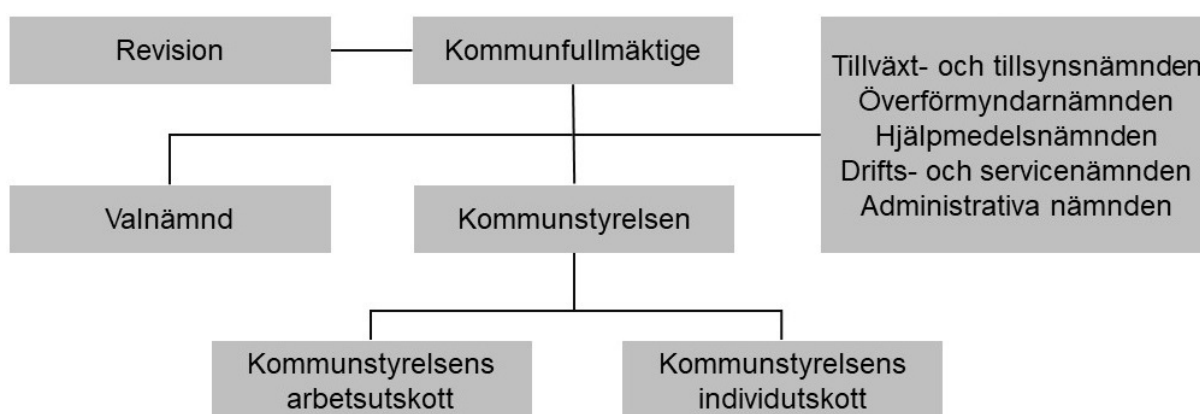

Bild 2: Storfors kommuns politiska organisation

2.4 Brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete

2.4.1 Strategiskt råd

Storfors kommun har inrättat ett strategiskt råd vars medlemmar beslutar om strategiska åtgärder, prioriteringar och långsiktiga inriktningar för det praktiska arbetet i kommunen. Rådet beslutar om åtgärdsplaner för de operativa grupperna EST och SSPF, samt trygg- och säkerhetssamordnare. Strategiska rådet ansvarar också för att kommunstyrelsen hålls informerad om det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet. De som ingår i det strategiska rådet är ledamöter från KSAU i kommunstyrelsens arbetsutskott, kommundirektör, verksamhetschefer, polis, trygg- och säkerhetssamordnare, SSPF-koordinator och andra aktörer som kommunen har samverkan med. Det strategiska rådet träffas två gånger per år.

2.3.1 Effektiv samordning för trygghet [EST]

Storfors kommun arbetar enligt arbetssättet effektiv samordning för ökad trygghet [EST]. Detta innebär ett systematiskt arbetssätt för samverkan mellan olika aktörer för att öka trygghet och minska brottslighet. Syftet med EST är att effektivisera det situationellt trygghetskapande arbetet och genom tidiga insatser öka tryggheten i det offentliga rummet. På samhälls nivå syftar metoden till att bygga tillitsfulla relationer mellan stat, kommun och civilsamhälle samt till att förhindra att fler områden får problem. Inom EST-arbetet sammanställs en lägesbild kring brottslighet och otrygghet för att kunna konstruera insatser.

2.3.2 Samverkan med Polismyndigheten

På grund av den nya lagen om kommuners brottsförebyggande ansvar (SFS 2023:196) har kommuner en skyldighet att arbeta brottsförebyggande. I lokalpolisområde Kristinehamn ingår Kristinehamns, Storfors och Filipstads kommun. Tillsammans med polisen görs ett brett arbete för att bekämpa brottslighet och skapa en trygg och säker kommun att bo och leva i. Storfors kommun och polisen i vårt lokalpolisområde har regelbundna möten där vi delar våra lägesbilder och skapar en gemensam lägesbild över hur läget ser ut i kommunen. Vi tittar på statistik över antal brott och följer upp händelser som sker i kommunen. Vi har snabba kontaktvägar mellan varandra vilket medför att det går fortare att agera.

Bild 3: Storfors kommun. Samverkansöverenskommelse mellan Storfors kommun och Polismyndigheten.

2.3.3 Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid [SSPF]

Storfors kommun använder arbetssättet SSPF där skola, socialtjänst, polis och fritid samverkar för ett brottsförebyggande arbete. Detta kan ske på universell, selektiv eller individuell nivå, med ungdomsproblematik som kriminalitet eller drogmissbruk. Syftet är att förhindra och att förebygga att ungdomar hamnar i kriminalitet, rekryteras till kriminella gäng och/eller inleder missbruk. Målet är att ungdomarna ska ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger.

2.3.4 Samverkan med civilsamhället

Vissa områden av Storfors kommun används grannsamverkan vilket är en metod för att motverka brott i bostadsområdet. Genom grannsamverkan kan de boende hjälpas åt att hålla uppsikt över varandras bostäder och närområdet. Arbetet sker i samverkan med polisen som bistår med kunskap och information. Traditionellt bygger grannsamverkan på en dialog och samarbete mellan de boende och polisen men en utveckling har skett där fler parter som exempelvis kommunen eller fastighetsägare tar ett aktivt ansvar för att stödja grannsamverkan. Grannsamverkan gör att de boende blir bättre på att skydda sina tillhörigheter. Grannsamverkan bidrar även till social kontroll då det är lättare för de boende att identifiera vilka som inte bor i området. Den ökade sociala kontakten kan göra att området blir lugnare och minskar eventuell brottslighet.

Fi

2.3.5 Motorburen ungdom

I Storfors kommun drivs projektet motorburen ungdom som finansierats av medel från Brottsförebyggande Rådet. Projektet syftar till att kartlägga och arbeta strategiskt med motorburen ungdom genom omvärldsbevakning, för att senare skapa träffar och aktiviteter med likasinnade ungdomar. Detta genom att arrangera evenemang som riktar sig mot motorburen ungdom, som till exempel mekarträffar, EPA-utställning, hjärt- och lungräddningsutbildning och fotbollsturneringar. Influensers och personal från verksamheter som på något sätt involverar fordon har besökt träffarna.

Bild 4. Storfors kommun. Motorburen ungdom

3. Kartläggning

För att i ett senare skede kunna implementera och prioritera kunskapsbaserade insatser mot brottslighet behöver en kartläggning genomföras. I denna del redovisas anmälda brott, både totalt och indelat i olika brottskategorier, rapporterad utsatthet och oro för att utsättas för brott. Statistiken jämförs mellan Storfors kommun, Värmlands län och Riket.

3.1 Socioekonomiska faktorer

3.1.1 Barnfattigdom

Barnfattigdom innebär att familjen inte har råd att täcka de allra viktigaste utgifterna. Detta ökar risken för dåliga skolresultat, fysisk och psykisk ohälsa och minskar chanserna till meningsfulla fritidsaktiviteter. Sämre förutsättningar till en meningsfull fritid kan leda till social exkludering eftersom barnet inte kan umgås med jämnåriga på samma sätt som barn som har möjlighet till fritidsaktiviteter. Osäkra bostadsförhållanden kan både vara en orsak till barnfattigdom, och en konsekvens av det.

Storfors kommun har högre nivåer av barnfattigdom än snittet i Värmlands län. Under 2019 var 99 av 705 barn mellan 0–17 år i hushåll med låg inkomststandard och/eller försörjningsstöd. Detta motsvarar 14% av barnen i Storfors kommun. Trots att Storfors är en av de kommuner som har högre nivåer av barnfattigdom än snittet i Värmlands län är 14% inte en siffra som sticker ut ur mängden bland de gränsande kommunerna. Under 2019 levde 13,5% av barnen i Kristinehamn i barnfattigdom, 13,8% i Karlskoga och 27,2% i Filipstad. I Karlstad låg siffran under samma år på 8,6%.

3.1.2 Trångboddhet

En konsekvens av låg inkomststandard kan bland annat vara trångboddhet. Konsekvenser av att leva i ett trångbott hushåll kan till exempel vara försämrade skolprestationer, stress, konflikter och sömnsvårigheter. Barn kan uppleva skam över hemmet vilket kan leda till att de inte vill ta hem vänner. Detta kan i sin tur leda till att barnet hamnar i fel sällskap och blir uppfångat av kriminella nätverk.

Det finns två olika definitioner av trångboddhet, norm två och norm tre. Trångboddhet enligt norm tre innebär att det får vara max en boende per sovrum och norm två innebär att det får vara max två personer per sovrum. I Storfors är det lågt antal trångbodda personer (3,1%) jämfört med riket (15,8%).

3.1.3 Skolan

Risken att hamna i kriminalitet är lägre för de elever som klarar av skolan jämfört med de som inte gör det. En förutsättning för att klara av skolan är att vara närvarande under undervisningen och att det finns trygga vuxna på skolan i form av till exempel lärare, elevhälsa eller annan personal. I Storfors tenderar cirka 87% av eleverna i årskurs 9 att vara behöriga till yrkesprogram på gymnasiet och ca 75% och 45% av eleverna på gymnasiet har gymnasieexamen inom 3 respektive 4 år. Andel elever som etablerat sig på arbetsmarknaden 2 år efter gymnasieexamen är låg jämfört med riket.

Behörighet till gymnasieprogram	2022	2023	2024
Behörighet till yrkesprogram på gymnasiet	83,8%	90,0%	86,5%
Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen	64,9%	75,0%	56,8%
Elever i åk 9, meritvärde genomsnitt	209	209	203

Tabell 2: Källa Kolada.se

Gymnasieexamen	2021	2022	2023
Gymnasieelever med examen eller studiebrevs inom 3 år	76,2%	75,6%	71,4%
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år	43,9%	50,8%	46,3%

Tabell 3: Källa Kolada.se

Övergång till arbete och studier	2021	2022	2023
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter gymnasieexamen	81%	75%	N/A

Tabell 4: Källa Kolada.se

3.2 Rapporterad otrygghet

3.2.1 Otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet

Storfors kommun sticker ut när det kommer till upplevd trygghet sent på kvällen i det egna bostadsområdet. Invånare i Storfors har rapporterat lägre nivåer av otrygghet än snittet i både Värmlands län och riket.

Upplevd otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet*					
Geografiskt område	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Storfors kommun	18%	19%	15%	12%	14%
Värmlands län	23%	24%	24%	23%	21%
Riket	29%	29%	27%	27%	25%

Tabell 5: Källa NTU 2019–2024. *Otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som känner sig mycket/ganska otrygga, samt de som avstår att gå ut på grund av otrygghet.

Ordningsstörningar är den områdesfaktorn som är viktigast för den upplevda känslan av otrygghet. Storfors kommuns invånare tenderar att rapportera längre nivåer av problem med gång som uppehåller sig i området jämfört med genomsnittet i både Värmlands län och Riket.

Problem med gång som uppehåller sig i området*					
Geografiskt område	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Storfors kommun	3%	3%	1%	1%	1%
Värmlands län	5%	5%	4%	4%	3%
Riket	8%	8%	7%	7%	6%

Tabell 6: Källa NTU 2019–2024. *Problem i stor utsträckning med gång som uppehåller sig i det egna bostadsområdet. Andel (%) i befolkningen (16–84 år).

3.2.2 Konsekvenser av upplevd känsla av otrygghet och oro för brott

Att uppleva otrygghet och vara orolig för brott har alla möjliga konsekvenser. För en del kan oron vara så stark att den blir direkt begränsande i vardagen. Två exempel på negativa konsekvenser av att vara orolig för att bli utsatt för brott är att välja en annan väg eller färdväg och att avstå från aktiviteter. Invånare i Storfors kommun tenderar att välja en annan väg eller färdväg på grund av oro för brott i lägre utsträckning än både Värmlands län och Riket. Samma sak gäller när det kommer till att avstå aktiviteter på grund av oro för brott.

Valt en annan väg eller färdväg på grund av oro för brott*					
Geografiskt område	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Storfors kommun	10%	13%	11%	9%	9%
Värmlands län	19%	19%	18%	18%	17%
Riket	25%	25%	24%	24%	23%

Tabell 7: Källa NTU 2019–2024. *Valt en annan väg eller ett annat färdväg på grund av oro för att utsättas för brott. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som mycket/ganska ofta gjort detta.

Avstått från aktivitet på grund av oro för brott*					
Geografiskt område	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Storfors kommun	8%	8%	7%	4%	8%
Värmland län	11%	10%	9%	9%	8%
Riket	14%	13%	12%	12%	12%

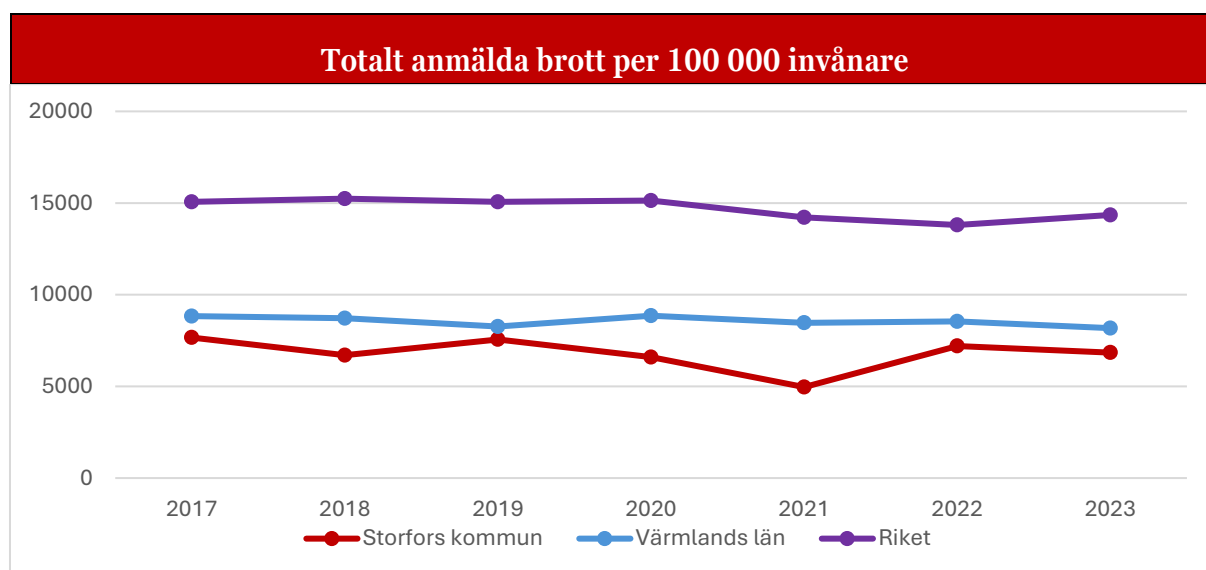
Tabell 8: Källa NTU 2019–2024. *Avstått från någon aktivitet på grund av oro för att utsättas för brott. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som mycket/ganska ofta gjort detta.

3.3 Brotts typer

3.3.1 Totalt anmälda brott i Storfors kommun

För att ta reda på förekomsten av olika typer av brott och huruvida dessa har ökat eller minskat i mängd används ofta den officiella brottsstatistiken. Däremot berättar inte den officiella brottsstatistiken hela sanningen eftersom det ofta finns stora mörkertal. Det brottsstatistiken visar är ofta anmälningsbenägenheten hos allmänheten eller de händelser som tagits emot och hanterats på något sätt inom rättsväsendet. Därför kan inte den officiella brottsstatistiken användas enskilt för att ta reda på det faktiska antalet begångna brott.

Mörkertalet varierar beroende på vilken brottstyp som analyseras. När det kommer till brott som till exempel inbrott eller stöld så är ofta anmälningsbenägen högre än när det kommer till brott mot enskilda personer. Detta eftersom de flesta försäkringar kräver att till exempel inbrottet är anmält för att kunna nyttja försäkringen. Brott utan brottsoffer, såsom narkotikabrott, har också låg frekvens av anmälningar. På grund av varierande nivåer av mörkertal och anmälningsbenägenhet behöver fler källor än endast den officiella brottsstatistiken analyseras. Vilka källor som är lämpliga beror på vilken brottstyp det handlar om, men vanliga källor är den nationella trygghetsundersökningen, skolundersökningar, polisen och kommunens incidentrapporteringar.

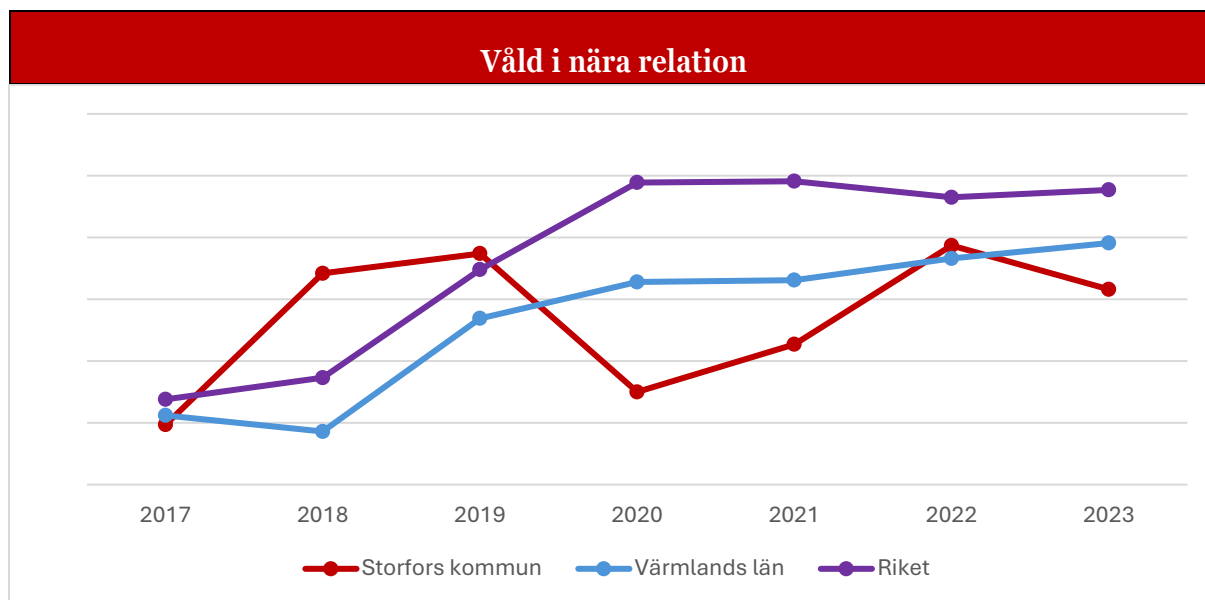

Figur 1: Statistiken över anmälda brott omfattar alla händelser som anmäls och registrerats som brott hos polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Ekobrottsmyndigheten. De anmälda brotten inkluderar även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott.

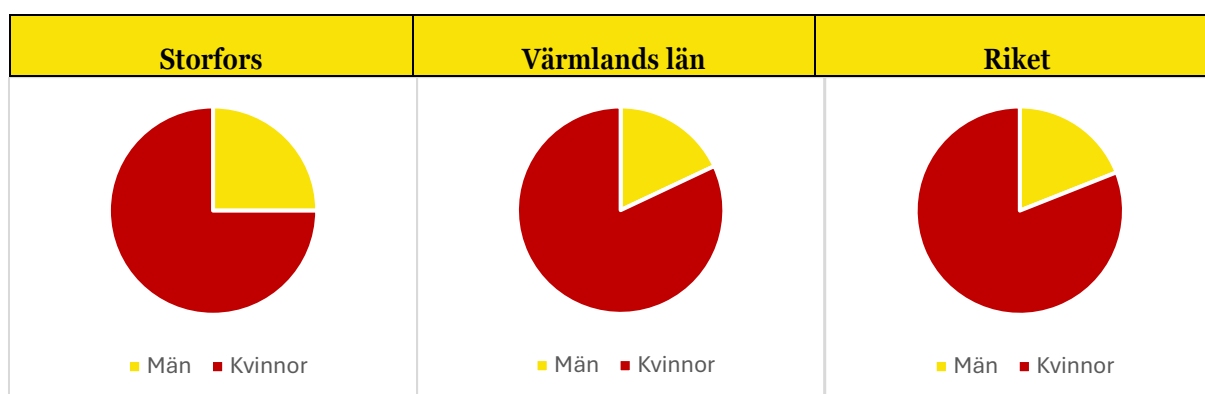
De anmälda brotten i Storfors kommun tenderar att vara lägre än genomsnittet i både Värmlands län och Riket. Detta innebär att Storfors kommun är en av de kommuner i länet och riket där färre brott upptäcks och anmäls.

3.3.2 Våld i nära relationer

Våld i nära relation innebär att gärningspersonen tidigare har haft eller har en nära relation med den utsatta. En nära relation i detta sammanhang kan till exempel vara en parrelation, att ha gemensamma barn med den utsatta, syskon eller föräldrar. Våldet kan förekomma i olika former såsom psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld. Våld i nära relation är den första av de två brottstyper som sticker ut från mängden i Storfors kommun.

Figur 5: Källa Brottsförebyggande rådet.

Figur 6: Källa Brottsförebyggande rådet. Andel (%) anmälda brott om våld i nära relation 2017–2023 fördelat på brott mot män och kvinnor.

Antalet anmälda brott om våld i nära relation i Storfors kommun ökade mellan 2017–2019, för att sedan minska och därefter öka igen. Det finns ingen tydlig trend i antal anmälda brott om våld i nära relation i Storfors. Värmlands län tenderar att ha färre anmälda brott om våld i nära relation än Riket, vilket innebär att Värmland är ett av de län som färre brott om våld i nära relation anmäls.

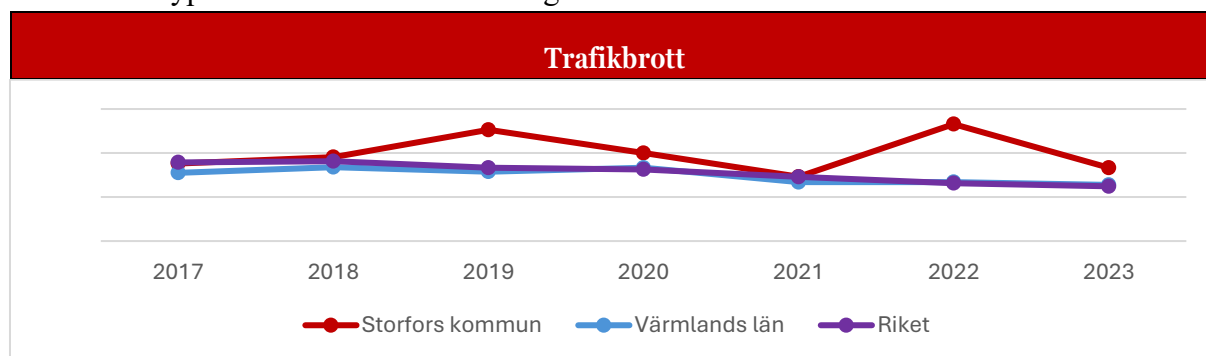
De brott om våld i nära relation som sker i Storfors kommun har samma karaktär som resterande landet. Kvinnor utsätts för våld i nära relation i högre grad än män fram till 55-års åldern. Därefter är det vanligare att män rapporterar högre nivåer av att utsättas för våld i nära relation än kvinnor. De som rapporterar högst nivåer av utsatthet är åldersgruppen 20–24 år. Psykiskt våld, såsom att utsättas för kränkningar och förödmjukelser är den vanligaste typen av våld i nära relation, men polisanmäls i längre utsträckning. Detta eftersom det inte är fastställt som ett brott i lagen. Psykiskt våld är vanligt förekommande hos både utsatta män

och kvinnor, däremot rapporterar kvinnor mycket högre nivåer av att utsättas för sexualbrott av nuvarande eller tidigare partner jämfört med män.

Det finns ett stort mörkertal kring våld i nära relation. Under 2022 uppgav totalt 2,7% av de som utsättes för våld i nära relation att någon av händelserna polisanmälades. Den vanligaste våldstypen i nära relation att anmälas är sexualbrott. Den självrapporterade utsattheten för sexualbrott i Storfors kommun har varierat mycket under åren. Under 2019/2020 var den självrapporterade utsattheten högre än Värmlands län, lika hög som riket. Under 2021/2022 sjönk den självrapporterade utsattheten för att sedan öka igen. Däremot är den självrapporterade utsattheten för sexualbrott i Storfors lägre än i Värmlands län och Riket.

3.3.3 Trafikbrott

Trafikbrott innefattar alla handlingar som bryter mot trafikbrottslagen. Detta kan till exempel vara olovlig körning, olika grader av rattfyllerier eller vårdslöshet i trafik. Trafikbrott är den andra brottstypen som sticker ut från mängden i Storfors kommun.

Statistiken om anmälda trafikbrott i Storfors kommun har varit högt jämfört med både Värmlands län och Riket. Trafikbrott är likt narkotikabrott i det avseendet att detta är händelser som sker hela tiden. Statistiken visar inte den faktiska bilden av hur många trafikbrott som sker, det visar snarare hur ofta polisen upptäcker trafikbrott.

Om data från NTU studeras syns en minskad upplevd problematik kopplat till fordon. De upplevda problemen med övrig störande körning med moped, bil eller andra motorfordon tenderar att vara lägre i Storfors kommun jämfört med Värmlands län och riket. Minskningen kan bero på arbetet med motorburen ungdom. Det förekommer att ungdomar samlas på parkeringar utanför folketshus, Coop, ICA och skolor. Det är vanligt med nedskräpning, hög musik och ibland skadegörelse. Träffarna är koncentrerade till helger och kvällar, i synnerhet under sommarhalvåret.

Upplevda problem med fortkörning*					
Geografiskt område	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Storfors kommun	13%	19%	21%	16%	16%
Värmlands län	19%	19%	17%	16%	16%
Riket	20%	19%	19%	18%	17%

Tabell 21: Källa NTU 2019–2024. *Andel (%) personer som upplever problem i befolkningen (16–84 år).

Upplevda problem med övrig störande körning med moped, bil eller andra motorfordon*					
Geografiskt område	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Storfors kommun	9%	11%	8%	10%	10%
Värmlands län	13%	13%	14%	14%	13%
Riket	13%	13%	14%	14%	13%

Tabell 22: Källa NTU 2019–2024. *Andel (%) personer som upplever problem i befolkningen (16–84 år).

4. Åtgärdsplan

Här föreslås insatser och åtgärder för de prioriterade problemområdena och dess orsaksfaktorerna som presenterades i orsaksanalyserna. Insatserna är grundade på tidigare kunskap och syftar till att minska brottsligheten och öka tryggheten. Tidsramen för samtliga åtgärder är 1 januari 2025 – 30 juni 2026.

4.1 Brottsförebyggande och trygghetsfrämjande insatser

4.1.1 Fortsatt arbete med motorburen ungdom

Åtgärd	Syfte	Ansvarig
Motorburen ungdom	Skapa gemensamma aktiviteter för motorburen ungdom under kontrollerade former	Trygghetssamordnare & ANDTS-samordnare

Tabell 25

4.1.2 Ökad information

Åtgärd	Syfte	Ansvarig
Komplettering av hemsidan	Komplettera Storfors kommuns hemsida med brottsförebyggande och trygghetsfrämjande information, stöd till brottsutsatta och brottsutövare	Trygghetssamordnare & kommunikationschef

Tabell 26

4.1.3 EST & SSPF

Åtgärd	Syfte	Ansvarig
Effektiv samordning för trygghet [EST]	Ett fortsatt arbete med EST-gruppen innebär att kommunen, polis och andra verksamheter kan skapa en gemensam lägesbild för brott och otrygghet i Storfors för att gemensamt kunna konstruera insatser och åtgärder mot identifierade problembilder.	Trygghetssamordnare & kommunpolis
Skola, socialtjänst, polis och fritid [SSPF]	Ett fortsatt arbete med SSPF-gruppen innebär att fler barn och unga som riskerar att utveckla ett normbrytande beteende kan upptäckas tidigt och få hjälp till ett prosocialt liv.	Trygghetssamordnare & SSPF-kordinator

Tabell 27

Referenslista

Andershed, A-K. & Andershed, H. (2019). Risk- och skyddsfaktorer för normbrytande beteende bland unga: Att använda teori och forskning i praktiken. I Barn och unga som begår brott eller riskerar att begå brott. Kunskapsstöd för socialtjänsten om att identifiera, utreda och bedöma behov. Stockholm: Socialstyrelsen.

Brottsförebyggande rådet. (2024). *Anmälda brott*. Hämtad 30 augusti 2024 från <https://bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html>

Brottsförebyggande rådet. (2024). Barnmisshandel. Hämtad 13 september från <https://bra.se/statistik/statistik-ombrottstyper/barnmisshandel.html#:~:text=%C3%85r%202023%20anm%C3%A4ldes%20sa mmantaget%2025%20255%20misshandelsbro tt%20mot%20barn%20under>

Brottsförebyggande rådet. (2024). Bedrägerier och ekobrott. Hämtad 13 september från <https://bra.se/statistik/statistik-ombrottstyper/bedragierier-och-ekobrott.html#:~:text=Under%202023%20an m%C3%A4ldes%2038%20371%20bedr%C3%A4geribrott,%20vilket%20var%20en%20C3%B6kning>

Brottsförebyggande rådet. (u.å). Bilbrott. Hämtad 13 september från <https://bra.se/forebygga-brott/forebyggande-utifran-amne/bilbrott.html#:~:text=I%20dag%20ske r%20m%C3%A5nga%20bilst%C3%B6lder%20och%20bildelsst%C3%B6lder%20p%C3%A5 %20nyare%20och>

Brottsförebyggande rådet. (2023). *Granssamverkan*. Hämtad 30 augusti från <https://bra.se/forebygga-brott/forebyggande-metoder/granssamverkan.html>

Brottsförebyggande rådet. (2023). *Gör en orsaksanalys*. Hämtad 3 september 2024 från [Gör en orsaksanalys - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](https://bra.se/statistik/statistik-ombrottstyper/gor-en-orsaksanalys)

Brottsförebyggande rådet. (2024). *Klotter och skadegörelse*. Hämtad 12 september från <https://bra.se/statistik/statistik-ombrottstyper/klotter-och-skadegorelse.html>

Brottsförebyggande rådet. (2024). *Nationella trygghetsundersökningen*. Hämtad 30 augusti 2024 från <https://bra.se/statistik/statistiska-undersokningar/nationella-trygghetsundersokningen.html>

Brottsförebyggande rådet. (2024). Rattfylleri och trafikbrott. Hämtad 13 september från [https://bra.se/statistik/statistik-ombrottstyper/rattfylleri-och-trafikbrott.html#:~:text=Med%20trafikbrott %20avses%20h%C3%A4r%20brott%20som%20regleras%20i%20trafikbrottslagen%20\(1951:649\)](https://bra.se/statistik/statistik-ombrottstyper/rattfylleri-och-trafikbrott.html#:~:text=Med%20trafikbrott %20avses%20h%C3%A4r%20brott%20som%20regleras%20i%20trafikbrottslagen%20(1951:649))

Brottsförebyggande rådet. (2019). Situationell brottsprevention. Hämtad 3 september 2024 från <https://bra.se/forebygga-brott/forebyggande-metoder/situationell-prevention.html>

Brottsförebyggande rådet. (2023). *Ta fram en kartläggning och lägesbild*. Hämtad 30 augusti från <https://bra.se/forebygga-brott/arbete-brottsforebyggande/egna-forberedelser/ta-fram-en-kartlaggning-och-lagesbild.html>

Farrington, D, P. (2005). *Integrated Developmental & Life-course Theories of Offending – Advances in criminological theory. (Vol 14)*. New Brunswick.

Holst, E., Kamra, Kregert, K., Wallin, S., Viberg, J. & Westerberg, S. (2023). *Nationella trygghetsundersökningen 2023. Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. (Brottsförebyggande rådet nr R 2023:9) Brottsförebyggande rådet.

Lorentzen, J. C., Jonsson, M., Albin, M. & Georgellis, A. (2020). *Trångboddhet i förhållande till barns hälsa, miljö och skolgång – en intervjustudie*. (Centrum för arbets- och miljömedicin, region Stockholm, nr R 2020:07). Centrum för arbets- och miljömedicin.

Lundgren, J. & Strid, Å. (2024). *Risk för otrygghet i bostadsområden. En statistisk analys utifrån Nationella trygghetsundersökningen (NTU)*. (Brottsförebyggande rådet nr 4/2024). Brottsförebyggande rådet.

Frenzel, A. (2024). Brott i nära relation, kartläggning av utsatthet under 2022 och

under livstiden. (Brottsförebyggande rådet R nr 2024:4). Brottsförebyggande rådet.

Olseryd, J. (2014). Gärningspersoners kön och ålder vid misshandel, hot, rån och sexualbrott – en beskrivning utifrån misstankestatistiken och Nationella trygghetsundersökningen. Brottsförebyggande rådet.

Polisen. (u.å) Bedrägeri. Hämtad 13 september från <https://polisen.se/utsatt-for-brott/polisanmalan/bedrageri/bedragerier/#:~:text=Bedr%C3%A4geri.%20Kortbedr%C3%A4geri%20g%C3%A5r%20att%20anm%C3%A4la%20p%C3%A5%20webben,%20om%20du%20har>

Polisen. (u.å) Brott i nära relationer. Hämtad 8 oktober från <https://polisen.se/utsatt-for-brott/polisanmalan/hat-hot-och-vald/vald-i-nara-relationer/brott-i-nara-relationer/>

Polisen. (2024). *Skadegörelse och klotter*. Hämtad 12 september från <https://polisen.se/utsatt-for-brott/polisanmalan/skadegorelse-parkeringsskada-och-klotter/skadegorelse-och-klotter/>

Polisen. (2024). *Narkotikabrott*. Hämtad 12 september från <https://polisen.se/utsatt-for-brott/polisanmalan/droger-och-alkohol/narkotikabrott/>

Polisen. (u.å). *Brott i nära relation*. Hämtad 12 september från <https://polisen.se/utsatt-for-brott/brott-i-nara-relationer2/>

Polisen. (2024). *Inbrott*. Hämtas 12 september från <https://polisen.se/utsatt-for-brott/polisanmalan/stold-inbrott-ran/inbrott/>

Polisen. (u.å). *Misshandel*. Hämtad 12 september från <https://polisen.se/utsatt-for-brott/polisanmalan/hat-hot-och-vald/misshandel/>

Rädda barnen. (u.å). *Barnfattigdom i Sverige*. Hämtad 30 augusti 2024 från <https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/barnfattigdom/barnfattigdom/>

SCB Statistikdatabasen. (u.å). *Statistikdatabasen*. Hämtad 30 augusti 2024 från https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_LE_LE0105/

Socialstyrelsen. (2021). *Effektiv samordning för ökad trygghet (EST)*. Hämtad 30 augusti 2024 från <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/barn-och-unga/unga-som-begar-brott/exempel-brottsforebyggande-metoder/effektiv-samordning-for-okad-trygghet-est/>

Socialstyrelsen. (2021). *SSPF (Skola Socialtjänst Polis Fritid) – Exempel*. Hämtad 30 augusti 2024 från <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/barn-och-unga/unga-som-begar-brott/exempel-brottsforebyggande-metoder/sspf-skola-socialtjanst-polis-fritid/>

Vesterhav, D., Lindblom, L. & Hellberg, S. (2018). *Orsaksanalys i lokalt brottsförebyggande arbete*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Visit Värmland. (u.å). *Filipstads stadsfest: Filibjur 2024*. Hämtad 30 augusti från <https://visitvarmland.com/filipstad/evenemang/teater-och-underhallning/filipstads-stadsfest-filibjur-2024>

Visit Värmland. (u.å). *Nationaldagsfirande i Filipstad*. Hämtad 30 augusti från <https://visitvarmland.com/filipstad/evenemang/musik/nationaldagsfirande-i-filipstad>

Regeringen (2024). *En bra skolgång förebygger brott*. Hämtad 8 oktober från <https://www.regeringen.se/artiklar/2023/10/en-bra-skolgang-forebygger-brott/>

Rädda barnen. (2021). *Barnfattigdom i Sverige. Årsrapport 2021*. Hämtad 30 augusti 2024 från <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/Barnfattigdom-i-Sverige-211206UPDATED-1.pdf/>

Sellgren Karlsson, M. & Westfelt L. (2021). *Våld i ungas parrelationer*. (Brottsförebyggande rådet, nr R 2021:15) Brottsförebyggande rådet.

Statens offentliga utredningar (2021). *Kommuner mot brott – betänkande av utredningen om kommunernas brottsförebyggande ansvar* (SOU: 2021:49) Stockholm. <https://www.regeringen.se/contentassets/4b2>

[d8adb90b2481c8d552e99bfdb060b/kommuner-mot-brott-sou-202149.pdf](#)

Kolada. (u.å). *Jämföraren*. Hämtad 30 augusti 2024 från
<https://www.kolada.se/verktyg/jamforaren/?focus=16730&report=74560>

Åklagarmyndigheten. (u.å). Tillgreppsbrott. Hämtad 12 september från
<https://www.aklagare.se/ordlista/t/tillgreppsbrott/>